



T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'E AİT 7/42431 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bitki koruma ürünlerinin ruhsatlandırma iş ve işlemleri 5996 sayılı “Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu” ve bu kanuna dayanılarak hazırlanan “Bitki Koruma Ürünlerinin Ruhsatlandırılması ve Piyasaya Arzı Hakkında Yönetmelik” hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir.

Ülkemizde kullanılacak bitki koruma ürünü aktif maddesi ruhsat başvurularında Avrupa Birliği (AB) veya G8 ülkelerinde ruhsatlı olma şartı aranmaktadır. Aktif madde veya maddelerin kullanımını sonlandırma sürecinde de AB müktesebatı doğrultusunda hareket edilmektedir. Bu kapsamda temel alınan toksikolojik ve ekotoksikolojik kriterler yönüyle AB ile tam uyumluluk durumu mevcuttur.

Bitki koruma ürünü aktif maddesinin karsinojenik 1A veya 1B, endokrin bozucu 1A veya 1B, uzun süreli kalıcı toksik ya da biyobirikimli kalıcı toksik madde olduğunun kanıtlanması halinde o aktif maddenin ve o aktif maddeyi içeren bitki koruma ürünlerinin kullanımı sonlandırılır ya da ruhsatı onaylanmamaktadır.

Bitki koruma ürünlerinin kullanımı sonlandırıldığında ilgili paydaşlar bilgilendirilmekte ve Bakanlığımız kontrolünde piyasadaki ürünler ruhsat sahibi firmalar tarafından toplatılarak imha işlemleri gerçekleştirilmektedir.

Ülke genelinde Bakanlığımızca yapılan resmi kontrol ve denetim faaliyetlerinde, bitki koruma ürünlerinin dağıtımı, depolanması ve satışı ile ilgili olarak mevzuata uygun olmayan durumlar tespit edilmesi halinde ilgililer hakkında idari ve adli yaptırım uygulanmaktadır.

Araştırma enstitü müdürlüklerimizce bitki koruma ürünleriyle ilgili Ar-Ge ve inovasyon projeleri yürütülmektedir. Aynı zamanda ar-ge destek programı kapsamında bitki koruma ürünleriyle ilgili projelere kaynak sağlanmaktadır.

Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan ve Perakende Satılması ile Depolanması Hakkında Yönetmelik” hükümlerine göre bitki koruma ürünlerinin toptan veya perakende satışı, Bakanlığımızca yetkilendirilen Bayi veya Toptancı izin belgesine sahip gerçek veya tüzel kişiler tarafından Bakanlığımızca onaylı satış yerlerinde yapılmaktadır.

Resmi kontroller “İşletmelerin Riske Dayalı Denetim Sıklığının Belirlemesi Prosedürü” çerçevesinde belirlenmekte olup herhangi bir risk durumunda bu sıklık artmaktadır. Bu doğrultuda, sektör bazında denetim sıklığı 1 ay ile 1 yıl arasında değişmekte olup her işletme yılda en az bir kez denetlenmektedir.

Denetim ve kontrollerde “Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliği”nde belirtilen maksimum kalıntı limitlerinin üzerinde pestisit kalıntısı çıkması ya da tavsiye dışı pestisit kullanımının tespit edilmesi durumunda ürünler imha edilmekte veya uygunluk sağlanana kadar hasat geciktirilmektedir.

Bitki koruma ürünlerinin ithalat ve üretim aşamasından kullanımına kadar süreçteki hareketlerinin izlenmesi için, Bakanlığımızca Bitki Koruma Ürünlerinin Takip Sistemi kurulmuş ve 01.01.2018 tarihi itibarıyla kullanıma geçmiştir. Bakanlığımızca ruhsatlı bitki koruma ürünlerinin satışları bu sistem üzerinden yapılmakta ve Bakanlığımızca kontrol edilebilmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından pestisitlerin tehlike durumuna ilişkin resmi bir sınıflandırma mevcut olup belirtilen sayıda aktif maddeyle sınırlı olmayıp kapsamlı bir sınıflandırma niteliğindedir.



T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Ülkemizde ruhsatlandırılmış ancak uluslararası kuruluşlarca insan ve çevre sağlığı ve benzeri konularda riskli olduğu bilimsel çalışmalarla ortaya konan aktif maddeler ülkemizde de yasaklanmaktadır. Bu kapsamda, 2009'dan bu yana 223, toplamda 255 aktif maddenin kullanımı sonlandırılmıştır. Bakanlığımız, riskli olduğu tespit edilen aktif maddeler ile ilgili çalışmalarına devam etmekte olup 3 aktif maddenin kullanımının 2027 yılı sonu itibarıyla yasaklanması ile toplam 258 aktif maddenin kullanımı yasaklanmış olacaktır.

AB üye ülkeleri tarafından AB mevzuatına göre yapılan resmi kontroller sonucunda tespit edilen olumsuzluklar, AB Komisyonuna bildirilmekte ve Komisyon tarafından yapılan nihai değerlendirme sonucu Gıda ve Yemde Hızlı Alarm Sistemi (RASFF) üzerinden ilan edilmektedir.

Ülkemizde pestisit kullanımının denetlenmesi amacıyla üretim potansiyeli, üretim miktarı, Bitki Koruma Ürünü kullanımı, kalıntı durumu, iç tüketim, ihracat ve RASFF bildirimleri gibi değişen risk esasları dikkate alınarak 81 ilde hasat öncesi pestisit denetimleri gerçekleştirilmektedir.

Ülkemizde üretilen taze meyve ve sebzelerde yasaklı ve hatalı ilaç kullanımı ile kalıntının önlenmesi amacıyla, bitki koruma ürünlerinin satışı ve kullanımı ile meyve ve sebzelerin üretimi ve tüketime sunulmasını içeren “çiftlikten sofraya gıda güvenilirliği” uluslararası yaklaşım doğrultusunda Bakanlığımız tarafından üreticiler, paketlenme ve ambalajlama tesisleri, toptan ve perakende satış noktaları ile taze meyve ve sebze hallerinde denetimler yapılmaktadır.

Bitkisel üretimde kimyasal mücadeleye alternatif yöntemlerin yaygınlaştırılması, pestisitlerin mevzuat doğrultusunda kullanılması ve etkin denetimi ile kalıntının önlenmesi amacıyla Kalıntı Eylem Planı (2022-2027) uygulamaya konulmuştur.

Bakanlık “Numune Alma Planı” doğrultusunda 30 ürün grubundan her safhada numune alınmaktadır. Bu kapsamda Bakanlığımızca yurtiçi pestisit kalıntı denetim ve kontroller sonucunda “Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliği” nde belirtilen maksimum kalıntı limitlerinin üzerinde pestisit kalıntısı çıkması ya da tavsiye dışı kullanımının tespit edilmesi halinde ilgili işletmelere ve üreticilere yasal işlem (imha, hasat geciktirme, para cezası, savcılığa suç duyurusu vb.) uygulanmaktadır.

RASFF üzerinden ilan edilen bildirimler kısıtlama olmaksızın erişime açıktır. Ülkemiz menşeli ürünler hakkında da zaman zaman RASFF üzerinden bildirim alınabilmektedir. Her bir RASFF bildirimi için ayrı ayrı izlenebilirlik denetimleri gerçekleştirilmektedir. Bildirime konu ürünün birincil üreticisi tespit edilmekte ve ilgili birimlerimiz tarafından üreticiye yönelik gerekli eğitimler verilmektedir. Bakanlığımızca yapılan çalışmalar ve alınan önlemler AB Komisyonuna düzenli olarak iletilmektedir. Bildirim alan ihracatçı ve bildirim konu ürüne yönelik resmi kontroller de artırılmaktadır.

Bakanlığımızca yürütülen çalışmalar sonucunda ülkemiz menşeli ürünlerle ilgili RASFF bildirim sayısında son 5 yılda %74 düşüş sağlanmıştır.

Bitki Koruma Ürünlerinin (BKÜ) izlenebilir bir sistemle hatalı ve gereğinden fazla kullanımının önlenmesi amacıyla; bu ürünlerin reçetelendirilmesi (E-Reçete), satışı, uygulanması ve kaydedilmesi (E-Üretici Kayıt Defteri) aşamaları, Bakanlığımız üretici kayıt sistemleri [Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS), Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi (TUKAS), Kayıtlı Otomasyonlu Bitki Üretim Kayıt Sistemi (KOBÜKS) vb.] ile elektronik ortamda entegre edilerek B-REÇETE Sistemi oluşturulmuştur.

Bakanlığımızca uluslararası standartlar doğrultusunda pestisit kullanımına alternatif yöntemlerin kullanılması, çevre dostu mücadele yöntemlerinin yaygınlaştırılması amacıyla



T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Entegre Zararlı Yönetimi (IPM), Entegre ve Kontrollü Ürün Yönetimi (EKÜY) projeleri teşvik ve tavsiye edilmekte olup, bu yönde eğitim, proje ve kontrol faaliyetleri yürütülmektedir. Pestisit kullanımına alternatif yöntemlerden biyolojik ve biyoteknik mücadele yöntemlerini kullanan üreticilere destekleme ödemesi yapılmaktadır.